

ในสัปดาห์ที่ 47 ระหว่างวันที่ 20 – 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงาน และตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

1. สถานการณ์ในประเทศ

1.1 ผู้ป่วยสงสัยโรคพิษสุนัขบ้า และเสียชีวิต 1 ราย ที่จังหวัดเชียงใหม่

ผู้ป่วยชาย อายุ 71 ปี อาชีพทำสวน ที่อยู่ หมู่ 4 ตำบลอมก๋อย อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ในวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2548 ถูกสุนัขไม่มีเจ้าของกัดบริเวณลำคอ มีแผลเป็นรอยเขี้ยวตื้น ๆ 3 รอย กว้าง 0.5 เซนติเมตร ยาว 1 เซนติเมตร ผู้ป่วยใช้ไม้ตีสุนัขตายและให้บุตรชายนำไปฝัง หลังถูกกัดได้ประมาณ 1 ชั่วโมง เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลอมก๋อยเจ้าหน้าที่ชำระล้างบาดแผลด้วยน้ำเกลือ เช็ดแผลด้วยน้ำยาฮิปีเทน ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ชนิด PCEC (Lot No. 1063 วันหมดอายุ 20/1/49) ปริมาณ 0.5 ซีซี เข้ากล้ามเนื้อต้นแขน ฉีดวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยักปริมาณ 0.5 ซีซี และให้ยา Paracetamol กลับไปรับประทานที่บ้าน พร้อมทั้งนัดผู้ป่วยไปรับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้ครบ 5 เข็มตามเกณฑ์ที่กำหนด แต่เกิดการสื่อสารคลาดเคลื่อน ทำให้เจ้าหน้าที่เข้าใจว่าสุนัขตัวที่กัดผู้ป่วยรายนี้ยังมีชีวิตและไม่มีอาการผิดปกติใด ๆ จึงให้วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าเพียง 3 เข็มเท่านั้น โดยเข็มที่ 2 ในวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2548 เข็มที่ 3 วันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 ในวันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 ผู้ป่วยเริ่มป่วยด้วยอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ปวดศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียน อ่อนเพลีย และมีไข้ เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลอมก๋อยในวันรุ่งขึ้น แพทย์รับไว้เป็นผู้ป่วยในและวินิจฉัยเบื้องต้นว่า Fever Cause วันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 เริ่มมีอาการน้ำลายฟูมปาก กลืนน้ำลายไม่ได้ ไข้สูง ตัวสั่น ปวดเมื่อยทั้งตัว กระตุก และไม่รู้สึกรู้สีกตัว แพทย์สงสัยโรคพิษสุนัขบ้าและส่งเข้ารับการรักษาค่อยที่โรงพยาบาลนครพิงค์ในวันเดียวกัน เสียชีวิตในวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 โดยไม่ได้เก็บตัวอย่างส่งตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ

ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) ของ คปสอ. อมก๋อยและสถานีอนามัยตุงลอย ร่วมกับปศุสัตว์ อำเภออมก๋อยสอบสวนและควบคุมโรคในพื้นที่ ให้สุขศึกษาแก่ผู้นำชุมชนและประชาชน พร้อมทั้งฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้แก่ผู้สัมผัส รวม 58 ราย

ลักษณะบาดแผลของผู้ป่วยรายนี้ แม้จะเป็นเพียงแผลตื้น ๆ และไม่กว้างนัก แต่บริเวณลำคอมีเส้นประสาทมาเลี้ยงจำนวนมากและอยู่ใกล้สมอง ทำให้เพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดโรคมามากยิ่งขึ้น การดูแลบาดแผลในระยะเฉียบพลัน ควรล้างแผลด้วยน้ำสบู่หลังถูกกัดทันที เพื่อขจัดการปนเปื้อนและชะล้างเชื้อ rabies virus ออกให้มากที่สุด พร้อมทั้งเช็ดแผลด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ ฉีดอิมมูโนโกลบูลินล้อมรอบแผลเพื่อลดล้างฤทธิ์ (neutralize) ของเชื้อที่ยังอาจตกค้างในบาดแผล และฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้ครบ 5 เข็ม เข้ากล้ามเนื้อต้นแขนในวันที่ 0, 3, 7, 14 และ 30 นับจากวันที่ถูกสุนัขกัด การได้รับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าเพียง 3 เข็ม จึงอาจไม่เพียงพอที่จะป้องกันการเกิดโรคในผู้ป่วยรายนี้ สำหรับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในกลุ่มผู้สัมผัส ตามเวชปฏิบัติสำหรับป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า จะแนะนำให้ฉีดแก่ผู้สัมผัสที่ถูกกัดหรือข่วนจนเป็นแผลถลอกที่ผิวหนัง น้ำลายกระเด็นเข้าเยื่อ

ตา ปาก และจมูก น้ำลายกระเด็นเข้าบาดแผลหรือผิวหนังที่มีรอยถลอกเท่านั้น การถูกต้องตัวสัตว์หรือผู้ป่วยโรคพิษสุนัขบ้าโดยไม่มีแผลหรือรอยถลอกที่ผิวหนัง ถือว่าเป็นการสัมผัสที่ไม่ติดโรค ใช้น้ำสะอาดและสบู่ล้างบริเวณที่ถูกสัมผัสให้สะอาดก็เพียงพอแล้ว ไม่จำเป็นต้องฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

ผู้ป่วยสงสัยโรคพิษสุนัขบ้าทุกราย ต้องได้รับการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาร่วมกับประวัติและอาการแสดง เนื่องจากมีโรคไข้มองอีกเสบอื่น ๆ ที่มีอาการแสดงคล้ายคลึงกัน การวินิจฉัยจากอาการอย่างเดียว อาจทำให้เกิดการผิดพลาดได้ ในกรณีที่ผู้ป่วยยังมีชีวิตอยู่ ควรเก็บตัวอย่างน้ำลาย น้ำไขสันหลัง และน้ำปัสสาวะ ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการทุกวัน เนื่องจากไวรัสจะไม่พบในสารคัดหลั่งตลอดเวลา ส่วนผู้ป่วยเสียชีวิตให้เก็บเนื้อสมองส่งตรวจหาเชื้อก่อโรค โดยสามารถประสานและขอความร่วมมือในการส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการจากสำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

2.สถานการณ์ต่างประเทศ

2.1 การระบาดของโรค Encephalitis ประเทศอินเดีย พบผู้ป่วยจากเชื้อ Human Coxsackievirus B เข้ารับการรักษาที่โรงเรียนแพทย์แห่งหนึ่งในเมือง Gorakhpur ทางภาคตะวันออกของรัฐอุตตรประเทศ ในปี พ.ศ. 2548 รวม 245 ราย ซึ่งผู้ป่วยด้วยเชื้อนี้ได้พบครั้งแรกในเมืองนี้ เมื่อปีที่แล้ว รวม 25 ราย

2.2 การระบาดของโรค Yellow Fever ที่ประเทศ Venezuela รัฐ Portuguesa เมื่อ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ได้สงบแล้ว พบผู้ป่วยยืนยัน 5 ราย เสียชีวิต 3 ราย ทางกรมได้ฉีดวัคซีนป้องกันให้แก่ประชาชนทุกคนแล้ว

ข่าวประชาสัมพันธ์

รับสมาชิกทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

☞ กองบรรณาธิการรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์
✉ sirirak@health.moph.go.th

หากท่านต้องการรายงานที่ ก้าวทันต่อเหตุการณ์ ... มีคุณค่าต่อระบบเฝ้าระวังและควบคุมป้องกันโรค รวดเร็ว ทันใจ ครบทุกข้อมูล โปรดแจ้ง ชื่อ – นามสกุล สถานที่ทำงาน พร้อม E-mail ที่จะจัดส่ง ไปยัง

 sirirak@health.moph.go.th

รายงานด่วน ฉบับนี้ จะส่งให้แก่ท่านทุกวันศุกร์
“ ไม่เสียค่าใช้จ่าย ”